

Position Paper

Opmerkingen van de VNG op het Wetgevingsoverleg Water van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

U debatteert op 21 november over de wateronderdelen van de begroting van Infrastructuur en Waterstaat. Graag geeft de VNG u het gemeentelijk standpunt mee op de volgende drie punten.

1. Maak de impact concreet van 'Water en Bodem Sturend' op de woningbouwplannen en het landelijk gebied en vorm samen met gemeenten, provincies en waterschappen een gezamenlijke uitvoeringsstrategie.
De gevolgen van de inzichten en maatregelen vanwege Water en Bodem Sturend op de woningbouwopgave en het landelijk gebied ontbreken.
2. Structurele financiering voor klimaatadaptatie is noodzakelijk voor het behalen van doelen voor 2050.
Zonder structurele financiering van gemeentelijke uitvoering van klimaatadaptatie kunnen gemeenten niet hiermee aan de slag. In de IenW-begroting en het Deltaprogramma 2023 moet er ruimte gemaakt worden voor structurele financiering van uitvoering klimaatadaptatie door gemeenten.
3. Gezamenlijk pact voor de uitvoering is nodig.
Er zijn te weinig vakmensen en de uitstroom is groter dan de instroom. Dit vraagt om het effectiever en efficiënter organiseren van de uitvoeringskracht.

Het klimaat verandert. De droogte van afgelopen zomer benadrukt het gemeentelijk perspectief. Namelijk: de mouwen opstropen en nu echt de uitvoering centraal stellen bij klimaatadaptatie en de wateropgave.

We verzoeken uw Kamer aandacht te vragen voor de volgende drie aspecten van de uitvoering:

1 Maak de impact van 'Water en Bodem Sturend' op de woningbouwplannen en het landelijk gebied concreet en vorm samen met gemeenten, provincies en waterschappen een gezamenlijke uitvoeringsstrategie.

Binnenkort ontvangt u de brief over Water en Bodem Sturend. Het kabinet heeft in het regeerakkoord opgenomen dat Water en Bodem sturend worden in de ruimtelijke planvorming. Met deze zin erkent het kabinet dat door klimaatverandering en intensief gebruik van het water- en bodemsysteem we ons aan moeten passen aan wat het water- en bodemsysteem nu en in de toekomst aankan.

Wat is de impact van de inzichten en maatregelen vanwege Water en Bodem Sturend op de woningbouwopgave en het landelijk gebied? Wij missen nog concreetheid van het kabinet op dit punt. Er is antwoord nodig op vragen als:

- Hoe zorgt het rijk ervoor dat de opgaven en oplossingen van Water en Bodem Sturend naadloos aansluiten bij de opgaven en oplossingen in het landelijk gebied en de woningbouwopgave? Keuzes in het ene traject leiden tot gevolgen in het andere traject: het hangt nauw samen.
- Hoe past de opgave van Water en Bodem Sturend binnen de huidige capaciteit en middelen van decentrale overheden?
- Hoe gaat het kabinet om met concurrerende watervragen tussen bijvoorbeeld intensieve veehouderijen en drinkwaterwinning (eindrapport adviescommissies droogte)?
- Hoe krijgt de bestaande bouw een plek in de kaders van Water en Bodem Sturend, bijvoorbeeld de funderingsproblematiek in de bestaande gebouwde omgeving?
- Hoe voorkomen we hoge kosten in beheer en onderhoud van de openbare ruimte door knelpunten rond (grond)water?

Samen uitvoeren

Antwoorden op deze vragen zijn noodzakelijk om straks kostenefficiënt maatregelen te treffen. Er is niet alleen op landelijk niveau afstemming nodig tussen Water en Bodem Sturend, dat moet straks ook in de regio en in gemeenten gebeuren. Gemeenten weten dat dat niet vanzelf gaat. Dat vraagt kennis en inzicht zodat overheden op basis van geschikte kennis hun verantwoordelijkheden kunnen nemen. Vandaar dat gemeenten ervoor pleiten om vanaf het begin samen met uw medeoverheden aan een gezamenlijke uitvoering te werken, ook in de regio.

- Stel hiervoor capaciteit van de kennisinstellingen beschikbaar, omdat er met name in de regio onderzoek moet plaatsvinden en gemodelleerd moet worden.
- Maak een samenwerkingsagenda en presenteer daarover een akkoord met de andere overheden in de eerste helft van 2023. Vraag de minister van lenW om dit op korte termijn op te pakken met de andere overheden waaronder de VNG.

2 Structurele financiering voor klimaatadaptatie is noodzakelijk voor het behalen van doelen voor 2050

Zonder de inzet van gemeenten geen klimaatadaptatie. En zonder structurele financiering voor

klimaatadaptatie in de gemeentelijke uitvoering kunnen gemeenten niet met klimaatadaptatie aan de slag. Als de minister wil werken aan een klimaatbestendig Nederland in 2050 moet hij de daad bij het woord voegen, Dat wil zeggen dat er in de lenW-begroting en het Deltaprogramma ruimte gemaakt wordt voor structurele financiering van uitvoering van klimaatadaptatie door gemeenten. Dat ontbreekt nu. Idealiter komen structurele middelen vanuit het rijk ongelabeld naar gemeenten, zodat zij zelf een lokale en gebiedsgerichte afweging kunnen maken. Naast structurele financiering is ontschotting nodig van bestaande rijksbudgetten en bij regionale partijen zoals waterschappen. Door bundeling van de budgetten wordt de slagkracht groter.

Willen we echt in 2050 klimaatbestendig zijn dan zullen we moeten versnellen. Aan versnellen hangt een prijskaartje. Versnellen houdt in: intensivering van budgetten en structurele budgetten.

- We willen u verzoeken de minister van lenW op te roepen om nog deze kabinetsperiode uit te werken hoe er structurele middelen komen voor klimaatadaptatie, zodat we de gezamenlijke doelen en ambities kunnen behalen en mogelijk zelfs versnellen.

3 Gezamenlijk pact voor de uitvoering is nodig

Klimaatadaptatie en water zijn een nationale opgave met een gebiedsgerichte en lokale uitwerking. Het rijk is aan zet voor de grote wateren, maar verder gebeurt het regionaal en in de gemeenten: daar worden essentiële keuzes gemaakt en activiteiten ondernomen.

In de praktijk staat of valt de aanpak van de wateropgave met het organiseren van de uitvoering. Gemeenten zien dat de uitvoeringskracht die daarvoor nodig is tekortschiet. Uitvoeren van klimaatadaptatiemaatregelen en de (gemeentelijke) watertaken vraagt om vakmensen. Er zijn te weinig vakmensen en het aantal vakmensen dat uitstroomt is groter dan dat erbij komt. Deze situatie vraagt om het effectiever en efficiënter organiseren van de uitvoering, Dat gaat ook over kennisdeling, samen leren en het ontwikkelen van een langetermijnaanpak om de sector aantrekkelijker te maken voor nieuwe vakmensen.

- Wij roepen u op de minister te vragen om samen met ons en de andere medeoverheden een uitvoeringspact aan te gaan om zo het aantal vakmensen in de watersector uit te breiden en de efficiëntie en effectiviteit van de uitvoering te vergroten.

November 2022